

VOORSTEL AAN DE RAAD: Raadsvergadering d.d. 7 oktober 2025

NR.: RI-25-01060

Onderwerp: Vorming robuuste Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML)		Agendapunt	11.
		Raadsvoorstel-nummer	2025-57
Voorstel: 1. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het concept-bedrijfsplan voor de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg. 2. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het ontwerpbesluit van het college over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord. Burgemeester en wethouders van Nederweert, De secretaris, De burgemeester, drs. J.C.T. (Johan) Bakens B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak			
Portefeuillehouder(s)	: Burgemeester Op de Laak Wethouder Meessen	Team Auteur	: Strategisch manager Philips : A.J.P. Philips
Datum	: 28 augustus 2025		
Bijlage(n)	: 1. Bedrijfsplan Robuuste Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg 2. Ontwerp Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg.		

Inleiding

Het Algemeen Bestuur (AB) van de RUD LN heeft op 17 oktober 2024 opdracht gegeven om voor 1 juli 2025 een bedrijfsplan op hoofdlijnen op te stellen om de huidige netwerkorganisatie om te vormen naar een robuuste omgevingsdienst. Op 26 juni jl. heeft het AB ingestemd met het concept-bedrijfsplan. Dit plan beschrijft op hoofdlijnen op welke wijze vanaf 1 april 2026 gestart gaat worden met de nieuwe Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML).

De informatie naar de ODNML per 1 april 2026 vereist een wijziging van de huidige gemeenschappelijke regeling (GR) RUD LN. Het is van belang om de GR gelijktijdig met het bedrijfsplan in procedure te brengen. Binnen de huidige GR is sprake van een gastorganisatie (gemeente Roermond). Dat verandert in de nieuwe ODNML. Ook worden in de GR het uniform takenpakket dat door de deelnemers wordt ingebracht en de financieringssysteem vastgelegd.

Beoogd effect

- Het opzetten van een robuuste omgevingsdienst voor de regio Noord- en Midden Limburg die voldoet aan de landelijke vastgestelde robuustheidscriteria en daarmee de actuele en toekomstige uitdagingen op gebied van milieu aankan.
- De leden van de Raad, (conform de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen en de huidige gemeenschappelijke regeling van de RUDLN,) in de gelegenheid stellen hun zienswijze over de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling en het bedrijfsplan 2026 kenbaar te maken.

Argumenten

1.1 De ODNML is een robuuste omgevingsdienst.

Het doel van de ODNML is om effectiever en slagvaardiger te zijn bij het aanpakken van complexe milieuproblemen en nieuwe uitdagingen zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. Met de huidige netwerkorganisatie zijn we niet robuust genoeg. In het InterBestuurlijkProgramma VTH zijn criteria voor robuustheid vastgesteld. Robuustheidscriteria zijn landelijke afspraken die beogen dat omgevingsdiensten genoeg capaciteit en kwaliteit hebben om haar takenpakket goed uit te voeren. Er zijn in totaal 6 criteria die markeren waaraan een omgevingsdienst moet voldoen. Deze criteria helpen omgevingsdiensten beter om te gaan met de steeds complexer wordende milieutaken en zorgen voor een uniforme standaard in werkkraft.

Een belangrijk criterium is een minimale werkcapaciteit van 114 fte voor de uitvoering van het regionale programma, corresponderend met een minimale omzet van € 16,5 miljoen (prijspeil 2023).

De overige criteria zijn:

- werken volgens de kwaliteitscriteria voor VTH
- inzetten op innovatie met daarbij een innovatieagenda en bijpassend budget
- een financiële buffer hebben
- informatie gestuurd werken
- aansluiten bij de identiteit van hun werkgebied

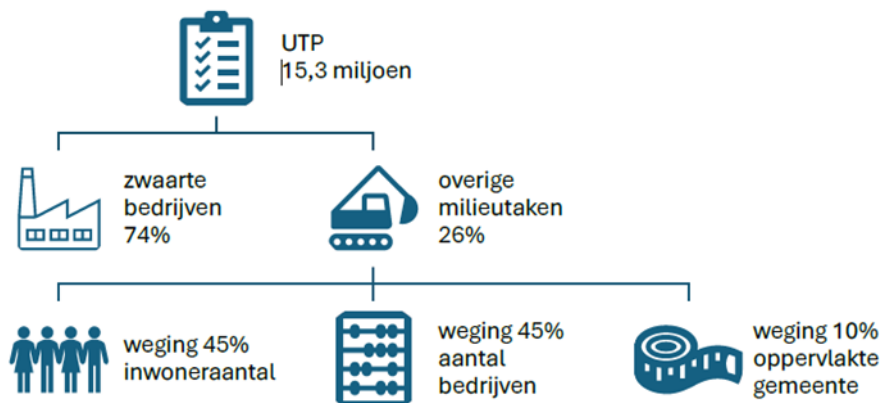
Door uitvoering te geven aan het bedrijfsplan creëert onze regio een omgevingsdienst die voldoet aan bovenstaande criteria. Bijkomend effect is dat ook de op dit moment onderbelichte taken zoals ketentoezicht en strafrechtelijke handhaving structureel en kwalitatief aandacht en uitvoering krijgen.

1.2 Een Uniform milieuTakenPakket voor heel de regio.

Voorgesteld wordt om centraal de milieu uitvoeringstaken te organiseren. ODNML verricht géén VTH-taken op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening en bijzondere wetgeving. Ook gaat de nieuwe ODNML niet over het (strategisch) beleid. ODNML adviseert de deelnemers wel vanuit uitvoeringskennis- en praktijk over beleidsaangelegenheden. Ook adviseert ODNML de deelnemers op milieugebied voor ruimtelijke vraagstukken (bopa/omgevingsplan). Vanzelfsprekend geeft het uitvoering aan de wettelijke basistaken op het gebied van milieu zoals milieu-vergunningverlening en milieu-toezicht.

1.3 Kostenverdeelsleutel sluit beter aan bij de werkelijke inzet voor de deelnemers.

Waar bij de huidige RUDLN en GR het inwoneraantal de basis vormt voor de financiële verdeelsleutel, is ervoor gekozen een verdeelsleutel te hanteren die beter aansluit bij de daadwerkelijke inzet voor de deelnemers. In onderstaand schema is dat weergegeven. De kostenverdeelsleutel wordt opgebouwd uit meerdere objectieve criteria die een relatie hebben met de te leveren diensten voor elke deelnemer. De zwaarte van de bedrijven en het aantal bedrijven van een deelnemer zijn sterk bepalende criteria. Het minst bepalende criterium is de oppervlakte van de gemeente. Het criterium voor de huidige kostenverdeelsleutel, het inwoneraantal, bepaalt maar beperkt de te leveren dienstverlening

1.4 *Eigen regie in de regio*

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft aangegeven dat alle omgevingsdiensten voor 1 april 2026 moeten voldoen aan de robuustheidscriteria. Parallel loopt er een traject om de robuustheidscriteria vast te leggen in wetgeving om zodoende te kunnen ingrijpen bij omgevingsdiensten die niet voldoen aan de criteria. Door uitvoering te geven aan het bedrijfsplan behouden we de regionale regie op de doorontwikkeling van onze eigen omgevingsdienst.

1.5. *Het concept-bedrijfsplan is een gedragen plan dat via een geregisseerd bottom-up proces met stakeholders is opgesteld.*

In de afgelopen maanden zijn veel stakeholders bij het opstellen van het bedrijfsplan betrokken: het Dagelijks Bestuur (DB) en het AB, de 15 secretarissen en de 16 lijnmanagers, de medewerkers die in dienst zijn bij de RUD-LN en de beoogde nieuwe medewerkers. Er is gewerkt met 5 werkgroepen: taken, HRM, bedrijfsvoering, financiën en juridisch. In de werkgroep financiën zijn van alle deelnemers financiële adviseurs betrokken. Ook de gemeenteraden van de deelnemers zijn actief geïnformeerd in dit proces.

2.1. *De huidige gemeenschappelijke regeling dient aangepast te worden aan de nieuwe organisatie.*

Door de wijziging van de organisatiestructuur, het uniform takenpakket en de financieringsstructuur dient ook de gemeenschappelijke regeling aangepast te worden.

3.1 *Het bedrijfsplan en gemeenschappelijke regeling is op zorgvuldige wijze tot stand gekomen.*

Het bedrijfsplan via een geregisseerd bottom-up proces in over met bestuurders, management en medewerkers tot stand komen. Vijftien gemeenten hebben in het AB unaniem ingestemd met het bedrijfsplan. De wijziging van de gemeenschappelijke regeling is een logisch gevolg van het bedrijfsplan (juridische vertaling). Er is geen aanleiding voor het indienen van een zienswijze.

Kanttekeningen

1.1 *Inbreng van de provinciale taken.*

De provincie Limburg heeft een wettelijke verplichting om de taken in te brengen. De provincie heeft aangegeven te overwegen de taken, medewerkers en middelen in te brengen nadat de ODNML een adequaat uitvoeringsniveau heeft bereikt waarmee de provinciale taken op een verantwoord niveau kunnen worden uitgevoerd. De Provincie draagt wel financieel bij aan de ODNML op het gebied van de bedrijfsvoering.

1.2 *Dienstverlening onder druk*

Het vormen van een nieuwe organisatie zal gepaard gaan met uitdagingen. Een belangrijke uitdaging zal zijn voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Naast de huidige medewerkers die actief zijn in de regio bij de deelnemers, zal er extra personeel geworven moeten worden. Dat geldt voor de milieuspecialisten in de uitvoering, maar ook in bedrijfsvoeringsfuncties zal de organisatie opgebouwd moeten worden met nieuw te werven medewerkers. Er zal worden ingezet op het zoeken en opleiden van nieuwe medewerkers. Dit heeft tijd nodig en vraagt inzet van medewerkers. We realiseren dat dit bouwproces ook onze dienstverlening zowel kwantitatief als kwalitatief raakt. In het bedrijfsplan is nadrukkelijk aangegeven dat ODNML tot 2030 nodig heeft om de totale dienstverlening en organisatie op het gewenste niveau te brengen. Neemt niet weg dat men alles in het werk wil zetten om een minimale dienstverlening op peil te houden en hierover transparant te rapporteren naar haar deelnemers.

Uitvoering

Het raadsvoorstel wordt behandeld in de raadsvergadering van 7 oktober 2025. De besluiten met betrekking tot de zienswijzen worden verstuurd aan het Dagelijks Bestuur van de RUD LN. De ontvangen zienswijzen worden

in de vergadering van het Dagelijkse Bestuur beoordeeld en aangeboden voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van de RUD LN van 18 december 2025 waarbij er een besluit wordt genomen over het bedrijfsplan. De gemeenschappelijke regeling wordt na besluitvorming over de over de ingediende zienswijzen in een tweede ronde aan de deelnemers voorgelegd voor instemming. Definitieve besluitvorming over de gemeenschappelijk regeling zal in het eerste kwartaal van 2026 plaatsvinden.

Personeel

Er wordt in nauwe samenwerking met de ondernemingsraden en vakbonden gewerkt aan het functieboek, het sociaal statuut en uiteindelijk het plaatsingsproces. In de overgang naar de ODNML zal het gaan om 5-6 Fte vanuit Nederweert. Het uitgangspunt dat gehanteerd wordt is "Mens volgt werk". Medewerkers worden actief betrokken bij lopende processen en geïnformeerd over relevante ontwikkelingen en vervolgstappen. Deze 5-6 fte zijn in Nederweert grotendeels vacatures waarvan de invulling lastig is vanwege de krappe arbeidsmarkt.

Communicatie en participatie

De gemeenteraden van de 15 gemeenten, de leden van Provinciale Staten (PS) van de provincie Limburg en onze medezeggenschap is meegenomen in het proces en geïnformeerd via nieuwsbrieven en informele en formele bijeenkomsten waarbij er gelegenheid was om input te geven. De bottom-up procesaanpak heeft in het voortraject ook bij medewerkers gezorgd voor voldoende mogelijkheid tot eigen inbreng en het creëren van betrokkenheid.

Financiële gevolgen

De ODNML vraagt nu om een investering in financieel moeilijke tijden. Een investering in financiële zin, en een investering in bestuurlijk en organisatorisch commitment. Als regio Noord- en Midden-Limburg gaat ODNML evenredige kosten en met een eerlijke kostenverdeelsleutel de deelnemers ontzorgen voor de uitvoering van de complexe milieutaken. Positief nieuws is dat we als regio al vanaf 1 april 2026 zelfstandig gaan voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria. Er staat een organisatie van waaruit milieudeskundigheid van de medewerkers ingezet wordt in onze regio. Zo gaan we de dienstverlening verbeteren en onze deelnemers ontzorgen voor de uitvoering van de complexe milieutaken. Dit met als doel om de dienstverlening aan onze burgers en bedrijven te verbeteren.

Door de financiële werkgroep is een conceptbegroting opgesteld. Hierin zitten nog diverse aannames, welke in de komende tijd concreter gemaakt moeten worden.

In bijlage 1 is voor elke deelnemer zijn aandeel in de begroting 2030 van circa 22,8 miljoen weergegeven. De kosten zijn hoger dan de gemeente nu betaald. Dit is het gevolg van extra fte voor overhead (management, HR, ICT, facilitair), inrichten van kantoorlocaties en het feit dat er meer capaciteit nodig is om de milieutaken uit te voeren. Op dit moment doen we niet voldoende.

Op basis van deze conceptbegroting, is voor Nederweert berekend wat de extra bijdrage voor de ODNML gaat worden t.o.v. de kosten die de gemeente nu heeft. In de berekening is uitgegaan van de nieuwe CAO. De frictiekosten hebben betrekking op taken die over gaan naar de ODNML terwijl de medewerkers bij ons in dienst blijven. Het gaat dan om een klein deel van de taken van de handhavingsjuristen en asbesttaken. Voor deze medewerkers zijn voldoende andere werkzaamheden.

	2026	2027	2028	2029	2030
Bijdrage aan Robuuste Omgevingsdienst	785.697	1.113.071	1.178.546	1.244.020	1.265.054
Budgetten in huidige begroting	129.056	144.645	146.773	146.773	146.773
Personeelslasten Nederweert	278.610	371.480	371.480	371.480	371.480
Totaal	407.667	516.125	518.253	518.253	518.253
Extra kosten Robuuste Omgevingsdienst	378.030	596.945	660.292	725.767	746.801
Frictiekosten (achterblijvers)	60.685	80.914	80.914	80.914	80.914

De kosten van een eigen implementatieteam met uitvoeringsbudgetten zijn door de werkgroepen geraamd op € 1.840.000 voor de periode tot 1 april 2026. Vanuit de huidige begroting van de RUD-LN is hiervoor € 648.000 beschikbaar. Daarmee kan de start van de inrichtingsfase vanaf 1 juli worden gefinancierd.

Het beschikbaar stellen van het resterende deel van het implementatiebudget (€ 1.192.000) wordt geïntegreerd in het voorstel tot vaststelling van de meerjarenbegroting van de ODNML. Deze kosten zijn dus nog niet meegenomen in bovenstaande conceptbegroting van circa 22,8 miljoen.

De financiële werkgroep gaat verder met haar werk en brengt voor 1 april 2026 de begrotingswijziging 2026 in procedure, hierin worden zoveel mogelijk de voortschrijdende inzichten verwerkt ten opzichte van de concept begroting 2026 van het bedrijfsplan.

Bijlagen

1. Bedrijfsplan Robuuste Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg
2. Ontwerp-Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg.
3. Raadsvoorstel.

Concept raadsbesluit

De raad van de gemeente Nederweert

Gezien het voorstel nr. 2025-57 van het college van burgemeester en wethouders d.d. 28 augustus 2025

Besluit

1. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het concept-bedrijfsplan voor de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg.
2. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het ontwerpbesluit van het college over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 7 oktober 2025,

De raadsgriffier,

De voorzitter,

L. (Loes) Janssen

B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak